

Bag syrenhækken blomstrer fællesskabet

Foto: Bjørnemosen

BOLIGFÆLLESSKAB: Tæt på Odense, omkranset af en gigantisk syrenhæk, ligger Bjørnemosen. En fællesforening for 14 dobbelthuse, der hver især udgør en lille andelsboligforening. Bjørnemosen er på mange punkter meget anderledes end andre andelsboligforeninger. Her er beboerne på fornavn med hinanden og fremmødet til generalforsamlinger er på 96 procent. Kom med på besøg i en andelsboligforening, hvor fællesskabet lever i bedste velgående, hvor andelsboligerne er non-profit og hvor man i praksis kun kan beslutte noget, hvis samtlige andelshavere er enige.

Bjørnemosen er en sammenslutning af 14 små andelsboligforeninger, som er samlet i en fælles forening. Foreningen af andelsboligforeninger på Bjørnemosesevej. Hver andelsboligforening består af et dobbelthus med plads til to familier. Bjørnemosen har denne struktur, for at give de enkelte beboere størst mulig medindflydelse på de nære ting, som bliver besluttet i det enkelte andelshus. I dag bor der 53 andelshavere i de 14 huse i Bjørnemosen, og så bor der et sted mellem 25 og 30 børn.

Det hele startede til en julefrokost

Flemming Smedegaard, 57, fungerer i dag som formand for fællesforeningen af andelsboligforeninger i Bjørnemosen. Han var med til at stifte foreningen tilbage i 1983 sammen med en gruppe studerende, der alle boede på kollegier i Odense.

„Os der tog initiativ til Bjørnemosen var en gruppe af ældre studerende, som sad i en studenterdrevet organisation, der administrerede kollegier i Odense. Vi afholdt en julefrokost i det regi, og her faldt snakken på vores snarlige afslutning af studiet og dermed også afsked med kollegieboligerne. Vi blev enige om, at vi måtte være kreative nok til at finde en løsning på vores kommende boligsituation, og så opstod idéen til Bjørnemosen. Vi

tegnede faktisk de allerførste skitser på servietterne fra julefrokosten“, forklarer Flemming.

I de følgende måneder kom hovedidéerne til Bjørnemosen på plads, og i foråret 1984 inviterede initiativtagerne til et informationsmøde. De inviterede var alle folk, der i minimum 3 år havde boet på kollegier: „Vi havde alle selv været begejstrede for at bo på kollegium, og derfor ville vi skabe et sted for ligesindede, hvor vi ville bevare den kollektive form, som findes på et kollegium. Dog med lidt mere plads“, fortæller Flemming.

På det første informationsmøde dukkede 90 mennesker op og blandt dem, der mødte op, fandt man samtlige af Bjørnemosens første beboere.

Bygger på drømme

Fundamentet for Bjørnemosen bygger på nogle idéer og visioner, som stadig den dag i dag præger andelsboligforeningen. Én af de centrale idéer bag Bjørnemosen var, at boligerne skulle være non-profit: „Vi ville sætte markedskræfterne ud af drift. Derfor måtte man ikke tjene penge på at sælge en bolig“, fortæller Flemming. 30 år efter er denne regel stadig gældende.

Når en andelshaver flytter fra Bjørnemosen får de det samme andelsindskud tilbage, som de betalte ved indflytning. Det andelstilskud, som den nye andelshaver betaler, er pristalsreguleret, og differencen mellem det nye og gamle andelsindskud går til den fælles vedligeholdelse af andelen.

I 1985 betalte de første andelshavere i 30.000 i indskud for en andel på 123 m², og betalte en månedlig boligafgift på 3.500 kroner. I dag er andelsindskuddet på 60.000 og den

månedlige boligafgift er på 7.000 kroner. „Vi har ligget på en prisstigning på 100 kroner om året. Så den økonomimodel vi skabte for 30 år siden – den har altså været holdbar“, slutter Flemming.

For at undgå at Bjørnemosens økonomiske model blev udfordret, har man i foreningen lavet en struktur, hvor det er svært at ændre på foreningens grundlæggende fundament. Et flertal på en generalforsamling kræver 2/3 dele flertal i det enkelte andelshus og samtidig skal man have 2/3 dele flertal i fællesforeningen, hvis man skal ændre på foreningens vedtægter. „Dobbelstrukturen er en præmis man kender, når man flytter ind i foreningen. Som ny andelshaver er man klar over, at man i praksis kun kan vedtage noget, hvis alle i Bjørnemosen er enige om det“, fortæller Flemming om Bjørnemosens struktur.

I Bjørnemosen afholdes to årlige arbejdsdage, samt en generalforsamling. Derudover er der møder i udvalgene. For at sikre deltagelse ved alle fællesaktiviteterne har man i Bjørnemosen indført en ordning, hvor hver person betaler et fælles bidrag på 200 kroner om måneden. Alt i alt skal hver person betale 2.400 kroner på et år. Ved årets udgang får man sine 2.400 kroner tilbage, såfremt at man har deltaget i arbejdsdage, generalforsamling og udvalgsmøder. I 2014 var der kun en person af foreningens 53 andelshavere, som ikke fik sit fællesbidrag igen.

Bjørnemosen er omkranset af en syrenhæk, som fungerer som grænsen mellem boligfællesskab og resten af omverdenen. Bjørnemosens børn lærer at de kan bevæge sig trygt og frit inden for syrenhækken, mens at de på den anden side skal være opmærksomme og passe på trafikken.

Naboskab og medbestemmelse

I Bjørnemosen er fællesskab og godt naboskab en stor del af hverdagen. Som andelshaver må man eksempelvis ikke hegne sin have ind. I stedet har man grønne arealer, som er fælles for samtlige andelshavere. Ligeledes er der et stort fælleshus med plads til alle beboere, og der er fri adgang til fælles faciliteter som køkkenhaver, vaskeri, legeplads og værksted til beboerne.

Medbestemmelse og fælles ansvar er også en del af hverdagen i Bjørnemosen. Det forventes derfor, at beboerne sidder i et af Bjørnemosens fire udvalg: fælleshusudvalget, udendørsudvalget, aktivitetsudvalget eller koordinationsudvalget. Sidstnævnte er hvad man i andre andelsboligforeninger kender som en bestyrelse. „Rigtig mange af Bjørnemosens beslutninger er lagt ud i udvalgene. Det er organiseret sådan, fordi vi er af den overbevisning at forudsætningen for at folk har lyst til at deltage er, at de føler at de gør en forskel. De skal føle, at de er med til at udvirke nogle ting“ forklarer Flemming.

En gang om året afholder Bjørnemosen generalforsamling. Generalforsamlingen varer op til seks timer, og starter som regel en lørdag kl. 13.00. „På vores generalforsamlinger har vi et meget aktivt demokrati. Nogle kan måske synes at det virker lidt langtrukket, men vi ender som regel altid med at finde nogle løsninger, som alle kan tilsluttes sig“ forklarer Flemming. Dagen afsluttes med fællesspisning og fest. „Det sociale og det faglige går hånd i hånd i Bjørnemosen“, tilføjer Flemming. Selvom at

generalforsamlinger i Bjørnemosen tager det meste af dagen, så har de i Bjørnemosen ikke problemer med at få andelshaverne til at møde op på generalforsamlinger. Ved sidste generalforsamling deltog 51 af Bjørnemosens 53 stemmeberettigede.

Et trygt fællesskab

Flemming Smedegaard har boet i Bjørnemosen siden den blev opført for 30 år siden, og han er ikke den eneste. I foreningen bor der også to andre andelshavere, som har været med helt fra start. Flemming og hans kone har ingen planer om at flytte fra Bjørnemosen foreløbigt: „Det kunne godt være, at vi kunne få et federe hus et andet sted, men vi kunne ikke få lov til at bo sammen med de mennesker i det fællesskab, som vi gør nu. Det er en helt uvurderlig kvalitet at have så godt et forhold til sine naboer og genboer, som vi har her.“ I Bjørnemosen er relationerne til menneskerne man bor sammen med vigtige. Her er man på fornavn med hinanden og beboerne kender hinanden, hvorfor at Bjørnemosen opleves som et trygt fællesskab for både børn og voksne. Når de enkelte andelshavere går igennem svære perioder i deres liv, er der også støtte at hente fra naboerne. „Man lever med i hinandens liv og støtter hinanden. Det er det, der gør, at Bjørnemosen er drømmestedet for os [red. Flemming og hans kone]“ fortæller Flemming. For ham er Bjørnemosen et lille paradys, som han ønsker at bo i resten af livet: „Dengang vi startede Bjørnemosen byggede vi stedet på nogle drømme. At det er lykkedes at realisere dem og at stedet har udviklet sig som vi gerne ville, det er fantastisk“, slutter Flemming.